

УДК 81'27'42]:070:316.7

DOI: 10.31471/2304-7402-2026-23(84)-397-406

МНОЖИННІ КОНОТОНІМИ НА ПОЗНАЧЕННЯ КУЛЬТУРНИХ ДІЯЧІВ У СУЧАСНОМУ МЕДІАПРОСТОРИ: СЕМАНТИКО-ПРАГМАТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ

Тетяна Слободян

*Карпатський національний університет імені Василя Стефаника;
вул. Шевченка, 57, Івано-Франківськ, 76015, Україна;
e-mail: tetiana.slobodian.21@pnu.edu.ua*

У статті проаналізовано особливості функціонування множинних конотонімів на позначення українських та російських культурних діячів у текстах сучасних електронних ЗМІ періоду 2010–2025 років. Досліджено механізми граматичної метафоризації та стилістичної деонімізації, що трансформують власну назву в типізовану категорію та образ-символ.

Виявлено чітку семантичну диференціацію онімного поля: деструктивну конотонімізацію російських класиків як маркерів імперської спадщини та засобів ідеологічної агресії («пушкіни», «булгакови») на протизвагу глорифікації національного інтелектуального пантеону («Шевченки», «Стуси»). Особливу увагу приділено графічним кодам деколонізації (зміна регістру, використання лапок, дефісних юстапозитів), а також впливу множинних конотонімів на формування свідомості українців. Доведено, що семантична трансформація відантропонімних множинних форм у публіцистичному дискурсі є рефлексією процесу деколонізації мовної свідомості та формування суверенного онімного простору України.

Ключові слова: *конотонім, антропонім, медіадискурс, деколонізація, апелятивація, десакралізація, онімне поле, граматична метафоризація.*

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У сучасному українському медіадискурсі власна назва перестає бути лише засобом ідентифікації особи. Вона дедалі частіше зазнає семантичної трансформації, перетворюючись на конотонім – онім, що набуває додаткових поняттєвих сем та стійких асоціацій. Особливо виразним цей процес стає у формі множини, де антропонім набуває вторинної номінації і стає символом певного явища, ідеології або культурного типу, тобто апелятивується. Ґрунтовні засади вивчення конотонімів заклала науковиця Г. Лукаш, зокрема репрезентуючи свої напрацювання в монографії «Актуальні питання української конотоніміки». Порівняно новим ма-

теріалом дослідження сучасної лінгвістики стають тексти електронних ЗМІ, які відтворюють суспільні настрої й надають соціальної оцінки тим чи тим медійним особам чи культурним діячам. Дослідження В.О. Колеснік (конотоніми в українських ЗМІ), Х. Дацишин (функціональні параметри антропонімів у медіатексті), Ю.Г. Касім та Е.Е. Мінкевич (семантичний розвиток власних назв), І. Гапєєвої (експресивно-естетичні можливості граматичних категорій), І.С. Божко (конотативні антропоніми та квазіантропоніми на позначення пересічного громадянина) та ін. свідчать про актуальність наукових студій, присвячених конотонімам.

Постановка проблеми. Сучасному українському медіапростору характерний динамізм, адже публіцистичний дискурс є чутливим індикатором суспільно-політичних змін, зокрема в умовах повномасштабної війни, активного переосмислення національної ідентичності та культурних канонів. Використання множинних конотонімів на позначення культурних діячів, як-от: «**пушкіни**» чи «**Стуси**» – дозволяє авторам медіатекстів створювати узагальнені образи-символи, де граматична категорія числа виступає механізмом апелятивації, метафоризації та деіндивідуалізації особи. Попри наявність ґрунтовних праць у галузі ономастики, специфіка функціонування саме множинних утворень на позначення культурних постатей у новітньому медіаполі 2010-2025 років залишається недостатньо вивченою. Необхідність системного аналізу розширення семантики таких одиниць, їхнього прагматичного потенціалу та ролі у формуванні сучасної мовної картини світу визначає доцільність та новизну теми дослідження.

Об'єктом розвідки є множинні конотоніми на позначення культурних діячів у сучасному медіатексті.

Метою статті є з'ясування семантико-прагматичного навантаження множинних конотонімів на позначення культурних діячів у сучасних електронних ЗМІ.

Виклад основного матеріалу. Сучасний український медіапростір у період повномасштабного збройного та ідеологічного протистояння трансформувався у стратегічний майданчик боротьби за сенси, де мова виступає не лише засобом передачі інформації, а й інструментом моделювання національної ідентичності. В умовах війни публіцистичний дискурс електронних ЗМІ набуває однієї з провідних позицій у формуванні суспільних настроїв та впливу на свідомість реципієнтів. Важливо враховувати, що медіадискурс за своєю суттю не є абсолютно об'єктивним, у ньому простежується певний антропоцентризм, адже тексти завжди мають автора і виступають ретрансляторами певних суспільних думок, ідеологій та емоційних станів громади.

У запропонованому дослідженні зосереджуємо свою увагу на класах в сучасному публіцистичному стилі (електронні газети) множинних

конотонімів на позначення культурних діячів. За спостереженнями Г. Лукаш, «конотоніми стають одними з найбільш яскравих згорнутих культуроносних знаків» [6, с. 124]. Також вона вказує на те, «що у світовій і в національній культурі існує інформаційна панорама, в якій власні назви відіграють роль кодів до її прочитання. Однією із цілей функціонування власних назв-кодів стає утримання системності попереднього інформаційного фонду і вироблення нових свідомісних знаків. Ці коди утворюють у свідомості кожного етносу свої базові домінанти – внутрішні менталітетні етнопсихологічні системи, що впливають на специфіку вираження факту» [6, с. 124]. Г. Касім та Е. Мінкевич вказують на те, що оніми набувають вторинної номінації та репрезентують альязивне сприйняття загальновідомих антропонімів крізь призму категорії оцінки, акцентуючи на тому, що ця особливість широко використовується в текстах художнього та публіцистичного стилів. З іншого боку, лінгвісти стверджують, що «одним із найважливіших мовностилістичних засобів публіцистики виголошено актуалізацію стилістичного потенціалу онімів у ЗМІ: таким засобом стає стилістична деонімізація онімів, – зокрема й ситуативна, – тобто перехід їх до фонду апелятивної лексики або контекстуальне набуття ними ознак апелятива» [4, с. 137].

У межах досліджуваного дискурсу спостережено чітку семантичну диференціацію онімів, де категорія множини виступає не кількісним показником, а інструментом творення образів-символів через граматичну метафоризацію, що трансформує індивідуальне ім'я в типізовану категорію. Центральною віссю цієї системи є амбівалентне ставлення до статей, що маркують опозицію «своє-чуже». Зокрема зауважуємо частотність уживання таких множинних антропонімів на позначення українських культурних діячів: *Шевченки, Стуси, Чорноволи, Франки, Костенки, Гончарі, Забужки, Андруховичі, Малковичі* – на противагу ворожим: *пушкіни, лермонтови, булгакови, Белінські, Добролюбови, Тургенєви, Некрасови* та ін. Важливо наголосити, що російські прізвища впродовж століть функціонували в українському культурному полі не лише як антропоніми конкретних митців, а як непохитні еталони «світової величі». У межах імперської парадигми саме ці постаті виступали мірилом справжнього мистецтва, тоді як українське слово систематично було марковане як «другосортне», «діалектне» або суто «селянське».

У проаналізованих електронних ЗМІ актуалізовані множинні конотоніми на позначення культурних діячів, які систематизуємо в такі класи пропріальних одиниць:

Назви російських культурних діячів як єдино правильні еталони для наслідування та дослідження літературної спадщини. Зокрема у висловленні *«Так, фахівці звернули увагу, що Короленко ще в гімназійські роки вирішив присвятити себе розвитку російської літератури. Він написав у першій редакції «Історії мого сучасника», що «і*

якщо пізніше я вже свідомо знайшов свою батьківщину, то це була... велика область російської думки й російської літератури, область, де панували **Пушкіни, Лермонтови, Белінські, Добролюбови, Гоголі, Тургенєви, Некрасови, Салтикові**... Ця область узяла цілком мою «різноплемінну душу» саме тому, що вона примиряла й розв'язувала душевні конфлікти, не вимагаючи ні ворожнечі, ні посягань, ні зречень, а все охоплювала широкими формулами людської терпимості й свободи...»» (вебресурс «Суспільний кореспондент», 31.01.2023 р.) [2] відантропонімні множинні форми маркують не просто групу письменників, а представників «великої культури», що творять своєрідні конотоніміеталони. Саме за російською літературою закріплювався статус безальтернативного джерела інтелектуального й духовного розвитку. Плюралізація та апелятивація онімів тут символізує «множинність генія», створюючи ілюзію невичерпного ідеалу, перед яким «різноплемінна душа» (зокрема й українська) мала схилитись та визнати свою вторинність. З іншого боку, можемо зазначити, що, хоч власні назви тут фактично переходять у розряд загальних, – вони пишуться з великої літери. Це свідчить про сакралізацію імен. Графічно вони залишаються власними іменами, що підкреслює глибоку пошану автора до цих «еталонів» та їхню недоторканість як культурних символів. Іншою важливою характеристикою є подання цих імен у вигляді довгого ряду однорідних членів речення, що сприймається як певна всеохопна та фундаментальна річ.

Назви російських культурних діячів як суб'єкти імперської спадщини, яка втратила ключове значення. Цей макроклас ілюструють приклади, ужиті в «Історичній правді» та «Gazeta.ua»: «Урядовці росії, свідомість яких вражена імперською творчістю **пушкіних-лермонтових**, принципово не визнають геноциду і знищення черкесів. Втім, офіційно день пам'яті жертв черкеського геноциду щороку 21 травня відзначають у трьох республіках: Кабардино-Балкарії, Карачаєво-Черкесії та Адигеї» (вебресурс «Історична правда», 17 квітня 2025 року) [6]; «Є нюанс, коли Ви вперше виїдете у світ не на відпочинок в Туреччину чи Єгипет, Ви зрозумієте, що Ваші **пушкіни** далеко не світове явище, що це постаті глорифіковані лише там, куди дотягнувся «руській мір». І, що ми борсаємось у тому багні, бо не бачили нічого іншого (вебресурс «Історична правда», 17 квітня 2025 року) [6]; «Перекопаний, після війни треба провести не тільки декомунізацію, а й деколонізацію. Щоб в Україні не залишилося топонімів, що нагадують про поневолення України московитами. За щорсами і руским військовим кораблем мають піти **пушкіни, достоевські, менделєєви** і всі інші представники науки, культури і мистецтва окупантів» (вебресурс «Gazeta.ua», 19.03.2022 року) [5]. Як бачимо, ці приклади показують нам кардинально інший погляд на мистецьку спадщину, яку представляють зазначені множинні конотоніми як образи-символи. Наведені рядки

ілюструють процес деколонізації та представлені в тексті як маркери ідеологічного тиску на українську інтелігенцію.

Використання юкстапозита «*пушкіни-лермонтови*» асоціюється із назвами токсичних ідеологем або виразників викривленої свідомості, що унеможлиблює об'єктивне сприйняття історичної реальності (зокрема, як зазначено, заперечення геноцидів). У межах цієї трансформації спостерігаємо явище провінціалізації колишніх «світових кумирів». Якщо попередній макроклас стверджував універсальність та безальтернативність російського канону, то сучасні медіатексти через фразу «*Ваші пушкіни не світове явище*» локалізують ці постаті, обмежуючи їхній вплив виключно простором «руського міра». Це вдало підкреслює атрибутив-диференціатор «Ваші», вжитий з метою зображення ментального та інтелектуального відчуження, бажання розрізнення, а також відмежування від нав'язаної століттями чужої культури й мови. Іншим цікавим аспектом є графічна особливість написання цього атрибутива-диференціатора, адже він ужитий з великої літери з іронічною ноткою: прагненням показати обмеженість світобачення наших сусідів, а також завищеною оцінкою творчості своїх класиків тяглістю з російської імперії та радянського союзу до сьогодення.

Продовжуючи аналіз, зауважимо, що в межах цієї трансформації множинні конотоніми остаточно втрачають свій антропоцентричний характер, переходячи у розряд об'єктів матеріального світу, що маркують колоніальну інфраструктуру. Останній із наведених прикладів («*За щорсами і руским військовим кораблем мають піти пушкіни, достоєвські, менделєєви і всі інші представники науки, культури і мистецтва окупантів*») демонструє найвищий ступінь предметної апелятивації та десакралізації власних назв. Тут спостерігаємо повний розрив зв'язку між онімом як іменем конкретного культурного діяча та онімом як топонімічним чи ідеологічним маркером «присутності» окупанта. Графічне оформлення множинних конотонімів у проаналізованих медіатекстах виступає візуальним кодом деколонізації, що маркує перехід від сакралізації до усунення імперської спадщини на території незалежної України. Використання малої літери в прізвищах класиків засвідчує їхню повну апелятивацію та втрату статусу унікальних культурних еталонів, перетворюючи їх на загальні назви маркерів окупаційного впливу. Вживання лапок та юкстапозита підкреслюють авторське дистанціювання та іронію, фіксуючи сприйняття цих постатей не як митців, а як однорідні ідеологічні маркери, які підлягають демонтажу разом із матеріальною інфраструктурою «руського міра».

Назви російських культурних діячів як засоби не лише інтелектуальної, а й фізичної зброї. Цей макроклас експліковано, зокрема, у таких контекстах: «*А взагалі всі вони Пушкіни, Іскандерови, Каліброви, Градови, Смерчеви. «Хто такий Віленін?» – запитала в дитинстві,*

у дев'яності, подруга моєї молодшої сестри біля пам'ятника Леніну» (вебресурс «Українська правда», 27 червня 2023 року) [4]; «Щоденно запуснені ними «булгакови» і «пушкіни» летять на позиції наших захисників і на голови цивільних. Вони руйнують наші міста і села. Вони напалом випалюють у нас «русскій мір»» (вебресурс «Еспресо», 23 грудня 2025 року) [7]; «А ще «булгакови» і «пушкіни» щодня нагадують нам, що окупанти зроблять з усіма нами, якщо вдеруться до Києва, Полтави, Дніпра, Львова» (вебресурс «Еспресо», 23 грудня 2025 року) [7]; ««Булгакови» і «пушкіни» вбивають. І від них не застраховані ані ті, хто роками носить у фейсбуках зі своїм «корінним киянством», ані ті, хто «понаїхав» до Києва» (вебресурс «Еспресо», 23 грудня 2025 року) [7]. У наведених прикладах спостерігаємо переосмислення множинних конотонімів – від позначення суб'єкта культури до маркування об'єкта фізичного знищення або інструменту ідеологічного тиску. Головною особливістю цієї трансформації є повне витіснення первинного денотата (постаті митця) і заміщення його новим когнітивним значенням – «засіб агресії». Вживання прізвищ «пушкіни» та «булгакови» в контексті активних дієслів на кшталт «летять», «руйнують», «вбивають» та «випалюють» демонструє формування стійкої асоціації між російським культурним каноном та мілітарною загрозою.

Функційно ці мовні одиниці спрямовані на руйнування внутрішнього психологічного бар'єра в свідомості реципієнта, який за інерцією міг би намагатися відокремити «високе мистецтво» від воєнної дійсності. Використання конструкцій, де власні назви класиків стають в один синонімічний ряд із назвами ракетних комплексів та систем залпового вогню («Іскандерови», «Каліброви», «Градови»), виконує роль аксіологічного впливу. Автори статей навмисно використовують ці конотоніми як імена-символи, щоб довести невід'ємність російської культури від воєнної машини держави-агресора. У цьому контексті граматична категорія множини відіграє ключову роль, перетворюючи унікальне ім'я на безликий серійний номер зброї, що підкреслює масовість, типовість та замінність цих «культурних одиниць» як гвинтів пропагандистської системи. Можемо стверджувати, що множинні конотоніми на позначення діячів російської культури авторами публіцистичних статей, які відбивають суспільні настрої, сприймаються вкрай негативно. Водночас спостерігаємо зростання позитивного позначення ролі українських множинних відантропонімних конотонімів у сучасних ЗМІ та розширення сфери їхнього впливу на свідомість реципієнтів у таких макрокласах:

Назви українських культурних діячів, які демонструють високий інтелектуальний рівень та національний дух. У реченнях «*Але тішить серце і вселяє надію те, що стоять поряд із ними Байди, Мазени, Шевченки, Франки, Чорноволи, Ліни Костенки, Олесі Гончарі, Лариси Івшини...*» (Газета «День», 2010) [3]; «*Це були Сверстюки, Ма-*

риновичі, Світличні, Стуси, які дарували нам нашу свободу. Такими були церковні лідери» (Газета «День», інтерв'ю, 2010) [3] наведені множинні конотоніми репрезентують національний інтелектуальний канон. У цьому контексті категорія числа стає ключовим інструментом масштабування ідеалу, де прізвища видатних діячів трансформовані у збірні образи-символи, що втілюють вільний дух і державницьке будівництво. Уживання у формі множини прізвищ українських митців та мислителів, як-от: «*Шевченки*», «*Франки*», «*Стуси*», «*Сверстюки*» – свідчить про їхнє сприйняття авторами медіадискурсу як духовної еліти та фундаменту ідентичності. Якщо вживання російських онімів у множині в сучасному контексті спрямоване на їхнє знецінення та типізацію як інструментів окупації, то українські антропоніми у формі множини, навпаки, глорифікуються. Кожне таке ім'я у множині стає назвою для певних національних рис: незламності («*Стуси*»), інтелектуального спротиву («*Сверстюки*») або пророчого служіння («*Шевченки*»).

Особливий ряд представляє об'єднання в межах одного переліку постатей різних епох – від козацьких ватажків до сучасних інтелектуалів («*Мазени*», «*Чорноволи*», «*Лариси Івшини*»). Це графічно та семантично вибудовує неперервну лінію української традиції, де множина підкреслює, що ці постаті не є випадковими, а представниками тяглого процесу державотворення.

Назви українських культурних діячів як маркери ще досі не сформованої та фрагментарної опірної сили іноземним впливам. Зокрема, у прикладах «*Ви навіть не розумієте, наскільки духовно багаті, які міцні родинні зв'язки маєте, які сильні духом ваші воїни. Але водночас я розчарований мовчанням українських інтелектуалів. Де сучасні Шевченки, Стуси та Чорноволи? Чому вони не об'єднують людей, не гуртують, не спілкуються*» (Інтернет-газета «День», 2020) [3]; «*Під «тетто» малася на увазі і слабкість нашої культури, і її, за Дмитром Чижевським, неповнота в тогочасних умовах: у геть російськомовному інформаційно-культурному морі плавали різні «Андруховичі, Забужки й Малковичі», які усвідомлювали, що українського в Україні мало і що треба прагнути до його розширення*» (вебресурс «Збруч», 15.02.2021) [1]. Цей макроклас множинних конотонімів репрезентує складний процес самоусвідомлення української культури як опірної сили, що перебуває на стадії подолання власної фрагментарності та «неповноти». У першому прикладі риторичне запитання «*Де сучасні Шевченки, Стуси та Чорноволи?*» функціонує як вираження суспільного дефіциту лідерства. Множинна форма тут виступає не як констатація наявності багатьох героїв, а як запит на еталонний тип особистості, здатної до консолідації нації. Прізвища-символи (*Шевченки, Стуси*) трансформуються у назви функцій («гуртувати», «спілкуватися», «об'єднувати»), яких бракує сучасному інтелектуальному простору. Це підкреслює фрагмен-

тарність опірної сили: духовний потенціал народу визнається високим, проте його актуалізація через постаті класиків бачиться авторіві недостатньою.

Другий приклад із вебресурсу «Збруч» ілюструє концепцію «культурного гетто» через метафору «інформаційно-культурного моря», у якому плавають «різні *«Андруховичі, Забужки й Малковичі»*». Використання множинних конотонімів у поєднанні з атрибутивом «різні» та лапками створює ефект амбівалентності ставлення автора статті до сучасних письменників, науковців та дослідників літератури. Тут множина вказує не на масовість явища, а на його фрагментарний характер. Постаті сучасних інтелектуалів постають як окремі одиниці, що змушені функціонувати в умовах «неповноти» національної культури, усвідомлюючи обмеженість українського сегмента в ілюстрований період.

Семантично ці приклади об'єднує ідея екзистенційного виклику: українські культурні діячі представлені як сили, що змушені виборювати простір для власної ідентичності. Якщо в попередніх групах множинні оніми часто маркували або безальтернативний імперський ідеал, або потужний національний спротив, то тут вони фіксують стан своєрідного «поневір'яння» та пошуку цілісності. Конотоніми *«Андруховичі»* чи *«Забужки»* стають маркерами якісного, але ще не панівного українського контенту, який прагне до розширення власних меж.

Висновки. Проведене дослідження прагматичного впливу множинних конотонімів у сучасному медіадискурсі дозволяє констатувати активну перебудову онімного простору України. У проаналізованих текстах власна назва остаточно трансформується з ідентифікатора особи на потужний інструмент аксіологічного моделювання дійсності, де граматична категорія числа виступає ключовим механізмом апелювання та десакралізації. Установлено, що сучасний публіцистичний дискурс вибудовує чітку бінарну опозицію в межах онімного простору. З одного боку, спостерігається процес конотонімізації назв російських культурних постатей як деструктивних елементів впливу на свідомість українця: через множинність та графічне зниження (*«пушкіни»*, *«булгакови»*) вони витісняються на периферію як маркери окупації, топонімічні об'єкти або навіть метафорична зброя. З іншого боку, відбувається концептуалізація національного пантеону, де українські антропоніми (*«Шевченки»*, *«Стуси»*, *«Андруховичі»*) стають ядрами тяглості та інтелектуального спротиву. Навіть фіксуючи фрагментарність сучасної опірної сили, медіа через множинні оніми формують соціальний запит на еталонні типи національних лідерів.

Отже, творення нового простору відантропонімічних множинних назв в електронних ЗМІ 2010–2025 рр. відбиває глибинну деколонізацію мовної свідомості. Множинні конотоніми стають тими «кодами прочитання» інформаційної панорами, які легітимізують розрив із імперським

канонем та стверджують суб'єктність української культури, перетворюючи фрагментарні вогні спротиву на цілісну систему національних орієнтирів.

Література

1. Божко І.С. Конотативні антропоніми та квазіантропоніми на позначення пересічного громадянина. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: серія «Філологія»*. Острог : Вид-во НаУОА, 2022. Вип. 13(81). С. 12–16.

2. Гапєєва І. Експресивно-естетичні можливості граматичних форм слів у поетичних творах шістдесятників. *Українознавчий альманах*. Вип. 9. Київ, 2012. С. 124–126.

3. Дацишин Х. Функціональні параметри антропонімів як одного з різновидів фактичного матеріалу в медіатексті. *Вісник Львівського університету. Серія Журналістика*. 2024. Випуск 54-55. С. 281–288.

4. Касім Ю.Г., Мінкевич Е.Е. Використання семантичного розвитку власної назви у сучасних ЗМІ. *Слов'янський збірник*. 2013. Вип. 17. С. 136–147.

5. Колеснік В.О. Конотоніми в українських ЗМІ. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія*. 2021. № 40. Том. 1. С. 79–83.

6. Лукаш Г.П. Актуальні питання української конотоніміки: монографія. Донецьк: ТОВ «Видавничо-поліграфічне підприємство «ПРОМІНЬ»», 2011. 460 с.

Список ілюстративного матеріалу

1. Боднар А. Український гуманітарний индик. 15.02.2021. URL: <https://zbruc.eu/node/103309> (дата звернення: 28.03.2026)

2. Бутко С., Горобець С. Головну бібліотеку Чернігівщини деколонізують. *І ось*. 31.01.2023. URL: <https://www.sknews.net/holovnu-biblioteku-chernihivshchyny-dekolonizuiut-i-os-chomu/> (дата звернення: 28.03.2026)

3. Генеральний регіонально анотований корпус української мови (ГРАК). URL: <https://uacorporus.org/> (дата звернення: 28.03.2026)

4. Краснящук А. Пушкіни, Іскандерови, Каліброви, Градови, Смерчеви. 27.06.2023. URL: <https://www.prawda.com.ua/columns/2023/06/27/7408567/> (дата звернення: 28.03.2026)

5. Марченко С. Потрібна деколонізація. Пушкіни і Достоєвські мають піти за руским кораблем. 19.03.2022. URL: <https://gazeta.ua/blog/56736/potribna-dekolonizaciya-pushkini-i-dostoyevski-mayut-piti-za-ruskim-korablem> (дата звернення: 28.03.2026)

6. Пустовгар О. Чому «Пушкіни» в публічному просторі – це ворожа російська пропаганда. 17.04.2025.

URL: <https://www.istpravda.com.ua/articles/2025/04/17/164890/> (дата звернення: 28.03.2026)

7. Руденко С. «Булгакови» і «пушкіни» вбивають. 23.12.2025.

URL: <https://espreso.tv/poglyad-bulgakovi-i-pushkini-vbivayut> (дата звернення: 28.03.2026)

PLURAL CONOTONYMS REFERRING TO CULTURAL FIGURES IN MODERN MEDIA DISCOURSE: SEMANTIC AND FUNCTIONAL POTENTIAL

Tetiana Slobodian

*Vasyl Stefanyk Precarpathian National University;
57 Shevchenko Str., Ivano-Frankivsk, 76015, Ukraine
e-mail: tetiana.slobodian.21@pnu.edu.ua*

The article analyzes the peculiarities of the functioning of plural conotonyms referring to Ukrainian and Russian cultural figures in the texts of modern electronic media from 2010 to 2025. The study explores the mechanisms of grammatical metaphorization and stylistic deonymization that transform a proper name into a typified category and an image-symbol.

A clear semantic differentiation of the onymic field is revealed: the destructive conotonymization of Russian classics as markers of imperial heritage and tools of ideological aggression («pushkins», «bulgakovs») is contrasted with the glorification of the national intellectual pantheon («Shevchenkos», «Stuses»). Particular attention is paid to the graphic codes of decolonization (changes in case / capitalization, the use of quotation marks, and hyphenated compounds) and the role of plural onyms in overcoming the perceived fragmentation of the Ukrainian resistance force. It is proved that the transformation of plural conotonyms in publicistic discourse serves as a reflection of the decolonization of linguistic consciousness and the formation of a sovereign onymic space in Ukraine.

Keywords: *conotonym, anthroponym, media discourse, decolonization, appellativization, desacralization, onymic field, grammatical metaphorization.*